

ŽEMAIČIŲ ŽEMĖ

Kaina 30 kap.

Redakcijos — administracijos adresas: Teltai, Respublikos g. vė Nr. 20 Telf. 157 Kalbamos valandos darbo dienomis nuo 10 — 13 val.

Nr. 4

Žemaičių L. Aktyvistų Fronto laikraštis

1941 m. liepos 20 d.

Visi telšiškiiai lietuviai į manifestaciją,

kuri įyksta sekmadienį, liepos 20 dieną.
Vėliavos pakėlimas 10¹⁵ val, pamaldos 11 val.
12 val. 45 min. visi renkasi į Katedros aikštę,
iš kur organizuotai eisime į V.V.V. gimnazijos aikštę.
Ten bus išskilmės, kalbos ir meninė dalis.

Griežtai kovokime su gandu skleidėjais

Yra žmonių, kurie nuolat mėgsta pasakoti kitiems naujienas, kurių patys dažniausiai nežino arba tyčia išgalvoja. Yra, žinoma, piktos valios žmonių, kurie tyčia išgalvoja bebašausius gaudus, kad kelti neramumą tarp gyventojų. Tai įvairūs mūsų tautos priešai liūčiai, kuriuos mes turime griežtai sudrausti. Valdžios organams vieniems sunku čia ką nors padaryti. Reikia prisidėti visiems lietuviams ir kiekvieną pletkininką imti už pakarpus ir atiduoti policijai. Juk pačiuose Telšiuose nuolat plinta įvairūs panikra tarp žmonių keliant gaudai apie galimas ar buvusias skerdynes, apie plėšikavimus ir panašiai. Tuo tarpu jau senai Telšiuose namo, jokių užpuolimų nebūna ir nebegali būti nes viešnia, kurį nebegalai iš priesto stovyklos, rusų karielių liūčiai jau patys baigia pasiduoti antra, miesto apsauga yra tiek suorganizuota, kad bet koks plėšikavimų bandymas nebūtų įmanomas. Tat tokius gaudus naikinkime ir jų skleidėjus sudrausinkime. Ne mažai yra ir šlapiepių žmonių, kurie arba kurios mėgsta kaimyną ar sutikę pažysta, „apviesiti“ apie tokius dalykus, kurių tikrai nežino ir negali žinoti. Tai paprastai pleplei, kuriuos taip pat reikia griežtai su-

drausti, nes jie prisideda prie beretalingo žmonių gąsdinimo ir drumstėla ramių gyventojų nuotaiką.

Visiems liežuvauojams primename, kad dabar karo yra ir kad už lietuvio nevaldyama gaus griežtas baumas be jokio teismo karo komendanto nutarimo. Jau yra keletas nubaustu. Visų pletkininkų pavardes skelbysime laikraštyje.

Taip pat primename, kad karo metu priešio radio stoties klausymas yra neleidžiamas ir pas mus Lietuvoje yra uždraustas. Galima klausyti tik Lietuvos, Vokietijos ir jos valdymo stoties radio stotis. Už šio nuostalo nepildymą griežtai baudžiama. Ir tai yra visal teisingas, nes karo metu iš priesto stovyklos skelbiamas melo klausymas ir jo skelbimas tarp žmonių yra ir tai didelis nusikaltimas.

Tai visai taurieji lietuviai kviečiamai ir žimles palaikyma krašte, į griežtą kovą su gaudais ir jų skleidėjais. Visus rūpimus klausimus išaiškinkime iš mūsų radio ar iš laikraščio ir jokiams kitiems gaudams nereikia tikėti. Galime tikrai drąsiai jaustis ir ramiai dirbti, nes mūsų tėvynė yra apsaugota nuo bet kokių pavojų.

Pieno centras, Maistas, Lietiškiis jau vėlika

Šios didžiosios mūsų ekonominės organizacijos jau susitvarkė ir dirba. Mūsų krašto pieninių dauguma išliko sveikos ir auga dirba. Cukraus fabrikai visai trys taip pat jau ruošiasi rudens darbui. Maisto fabrikai tad pat išliko veik neruokenteje.

Pramonės ir prekybos taruostų dauguma buvo lyžiai

Suskaicičius Kaune pasisvejo, kad pramonės prekybos taruostų žydų buvo 95% o o maisto prekybos — 75%.

Išleisti instrukcijas miskininkams ir eiguliams

Tose talsakytėse narudoma, kaip esamose sąlygose saugoti ir auginti mūsų miškus.

Pallaubos Sirijoje

Vykusios Sirijoje kovos tarp francuzų ir britų kariuomenių pasibaigė pallaubų sutarties pasirašymu. Francuzų generolas Dencas su žymiai mažesniu skaičium kariuomenės atsidūrė apsupojto padėty ir turėjo pasirašyti britų pasiūlytas pallaubas.

Japonijoj nauja vyriausybė

Japonijoj sudaryta nauja vyriausybė, tačiau jos pirmininku ir toliau liko ligi šiol buvęs princas Kono. Užsienio reikalų ministras vietoj Matsuoos pasiskirtas kitas. Naujoji vyriausybė pareikš, kad pagrindiniai politikos principai nebus keičiami.

Bolševikų kariuomenė pradeda irti

Milžiniški mūšiai visuose frontuose. Kovose dalyvauja apie 9 milijonus karielių. Laukiama didelių vokiečių kariuomenės laimėjimų. Paimtas Smolenskas. Apsuptas Peterburgas. Paimtas Kišiniovas. Iš Maskvos išsikraustė bolševikų valdžia.

Visuose frontuose prieš bolševikus vyksta dideli ir lemiami mūšiai. Praaižusis Stalino linijai vokiečių kariuomenė puola visu didžiuliu frontu ir naikina bolševikų jėgą ir mūšius stumiamos kariuomenės pasipriešinimą.

Raudonleji jau tiek pakriko, kad nebegali turėti bendros vadovybės. Yra pasiskirti asiriki kariuomenės dalių trys vadai, kurie dar mėgina sulaukyti kariuomenės traukimąsi ir irima, bet šis mėginimas yra aiškiai beviltiškas. Bolševikų vadai jau nebegali besipatikėti savo karininkais ar karietviais todėl vėl įvedė vyriausiu kariuomenės viršininkais politinius komisarų, kurie yra skiriami ir priklausomi slaptosios policijos—GPU, ir turi žveriskiausiomis priemonėmis stengtis palaikyti tvarką kariuomenėje. Tačiau ir kitų valstybių velti. Nuo Minsko žygiuojanti vokiečių kariuomenė liepos 18 d. paimė džiūli pramonės ir susikimo centrą Smolensko miestą. Iš Smolensko į Maskvą eina nuo Minsko platusis pietas autostrada. Kiti dabar yra vokiečių kariuomenės kontrolė.

Reikalauja puli Portugaliją ir Ispaniją

Stalinas, norėdamas geibiti savo kailį, reikalauja iš anglių ir amerikiečių, kad atidarytų frontą vakarui ir pulit vokiečius per Portugaliją ir Ispaniją.

Ispanijos valstybės vadas gen. Franko jau pareiškė, kad tokiu atveju Ispanija ginsis visomis savo ginklo pajėgomis.

Liepė šaudyti į vokiečių laivus

Jungt. Amerikos V. prezidentas ir karo ministris liepė savo karo laivams šaudyti į vakarų prastulio zonoje pasirodžiusias vokiečių laivus. Tai, be abejo, yra žaidimas su ugnimi ir atstina jų dvejetainį šaltį santykias. Tačiau Amerikoj pasigirsta vis griežtesni ir rimtesni balsai įspėjanti Amerikos politikos vadovus dėl beprotiško bendradarbiavimo su bolševikais.

Šiaurės frontu suomių ir vokiečių kariuomenė puola abiem Ladogos ežerų pusem. Jau išvaduoti didelė dalis suomų Karelijos, į kurią valdžia jau leidžia keltis praeitis metais iš ten dėl bolševikų okupacijos išsifėlu siems gyventojams.

Iš šiaurės ir pietų supamas Peterburgas. Įdomu pažymėti, kad tuo fronto daly paimtų belaisvių tarpe vokiečiai rado nemažai moterų, kurios bolševikų tarpai, pasirodo, slumtamos ir iron-
Pietiniame fronte rumunų, vokiečių, vengrų, slovakių kariuomenė visą laiką veržiasi pirmyn. Paimtas didelis miestas Kišiniovas, išvaduos Besarabijos svarbiausias miestas. Į frontą jau avyksta savanorij pulkai iš Ispanijos, Danijos, Norvegijos, Švedijos ir kitų valstybių. Ištūta šią savaitę ištūta savo divizijas kovai prieš bolševikus.

Stalinas su savo pakalikais Maskvoj, matyt, jau jaučiasi nesaugiai, nes daugumas centro valdžios įstaigų jau išsikėlė iš Maskvos į Kazanį, 460 km. į rytus nuo Maskvos.

Bus griežtai baudžiami savaivalgiai

Pasitaiko žmonių, kurie pasinaudami momentu mėgina suvėdinti įvairias asmeniškas sąskaitas veltioje arba eina be pagirdo skaiti valdžios organams. Šepečiam, kad visi, kurie dėl asmeniškių sąskaitų skųs ir kaltins politiskai savo kaimynus ar pažysta, bus patys pirmoj eilėj baudžiami.

Duos miško nukentėjusiems

Centro valdžia rūpinasi duoti skubiai miško nukentėjusiems nuo karo. Tuo reikalau greitai duosime smulkesnių žinių.

Saugokimės pasliutimo ligos

Kai kuriose Lietuvos vietose slaučia pasliutimo liga. Segta daugiausia šunes. Saugokimės, kad pas mus ši liga neįsiveltų.

Visi turi dirbti

Mes atstatome laisvą nacionalinę Lietuvą. Tame atstatymo darbe dalyvauja visi geros valios lietuviai. Imdamies savo krašto, savo valstybės atstatymo darbu, mes norime iš praetis pasisaviinti visa ką gera, joje galime rasti, bet kartu griežtai atsišajoje nuo tų klaidų, kuriuos darjos iki tol.

Naujoji Lietuva savo tautiečių bendromis pastangomis, be abejo, greitai sugrįš į žmogiskoj gyvyenio vėžes ir išnaikins bolševizmo mums atneštą negeros visose gyvyenio srityse, bet kartu ji nebeuon grįžti į tokią nebena tapčiojimo ir sustingimo būseną, kokią mūsų tauta yra buvusi ligi 1940 m. birželio 15 d.

Naujoji Lietuva atstatoma nacionalinės vyenybės ir socialinio teisingumo pagrindais. Ji rįstai staitys savo politinį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą, įtraukdama į darbą visas gyvyntas tautos jėgas ir griežtai šalinama iš kelio pasitaikantis šiukšles ir naikindama stabdžius.

Tautinė lietuvij vyenybė ir politikoji, ir kultūros darbe, ir e ekonomikoji yra neabejotina mūsų tolimojo gyvyenio sąlyga. O kaip ji turi reikšties, tu me pakankamai pamoko išgyventoj vargai ir gyvenamojo momento rimtis.

Labai skubiai tvarkytinas mūsų šaly yra socialinio teisingumo klausimas. Socialinis klausimas pas mus nebuvo išspręstas ligi 1940. VI. 15., į visiską chaosą jis pateko bolševikų valdymo laikais. Dideliasis šiuolis eina prie dvasinės ir fizines ubagyntės. Tačiau dabar imantis atstatymo darbu reikia labai aiškiai visiems įsitikinti, kad teisingo socialinio klausimo išspredimo yra neįmanoma tolimesnė mūsų tautos ir valstybės egzistencija. Šitas klausimas turi būti sprendiamas valstybiniu mastu ir jam išpresti turime visi parodyti ko didžiulius pastangų ir nuosirdaus patriotizmo. Turime visi gerai išmokyti branginti kiekvieną kurybiniam darbu tinkamą savo tautos narį ir bendromis jėgomis pasiprieinti, kad savoj tėvynėj visi jaustumės lygūs, garbingi tautiečiai ir mokume padariai pasidalyti turimomis moralinėmis ir fizinėmis vertybėmis.

Išidėmėkite, kad jei mūsų didysis vakarų kaimynas Vokietija sugebejti ir sugeba Adolfo Hitlerio vadovaujamas, pasiekti milžiniškų laimėjimų tiek vadaus, tiek ašienio politikos srityje, tai to pasiekimo pagrindas, be kitko, Pabaige 2-me psl.

Visi turi būti

Tesinys iš pirm. pusl.

be abejoj, yra sugebėjimas spręsti socialinį klausimą.

Mūsų naujojo gyvenimo sąlygos yra pasilyję išvysdinti socialinį teisingumą. Sugrąžiant mūsą ankimesi gyvenimo sąlygos sukuri gerą ekonominį gerbavimą, žinoma, yra neįmanoma. Tai dabar ir neįgalima norėti. Tačiau svarbu, kad tame atsistatymo darbe visi lygiai visoms įėjoms dalyvaudame ir sutinkamus sunkumus visi lygiai dalia pakeliamo.

Pas mus nebūti būti vietos rūšlavimui žmonių ir geresnis ir blogesnis, ir švaresnis ir tamsesnis pagal jų kilimą ar užimamą vietą. Mes turime visiems laikams atsivesti visus baltarusiančius ponaičius, kurie galėjo raudėti apie rankų sukurtą ir tėvelio daiktus išnešant būti du sukurta turta eivodami naudotis gyvenimo saldumynais ir išnaudoti bet piktniži dirbančius žmonius. Išnaudojimo pas save mes toliau neįgalime leisti. Vi si turi dirbti ir pratingai savo darbu vaisiais naudotis. Nebegalia būti „juodo“ ar „balto“ darbu.

Kiekvienas darbas yra vienodai garbingas ir už jį turi būti teisingai atlyginama. Vaislybės pareiga yra pasirūpinti, kad taip būtų. Visi turime suprasti, kad šitie klausimai yra dienos klausimai, ir moderniška valstybė, norinti įsijungti į naujos Europos statybą, turi sugebėti tai išspręsti.

Turime prisipažinti, kad ne visi mūsų piliečiai, net ne visi mūsų tautiečiai tą klausimą yra pakankamai suprastę. Gyvenimas juos dar nepakankamai pamokė. Tikios šiandien reikia dėti į archyvą. Su jais daug ceremonijų dabar negali būti ir duoti jiems bet — kokią roki naujame gyvenime negalima.

Palmikme vieną kitą pavyzdį: Yra pas mus žmonių, kurie toliau savo tikėnės nieko nenori matyti. Įprate anksis laikais verdos stambiais kapitalais ir naudotis kitų uždariusis jie ir šiandien tuo pačiu laiku, kada visa Europa veda žaibingą kovą už Europos išvadavimą iš žydikišo bolševizmo ir nuofimas kapitalo viešpatavimo, kada mūsų partizanai dieną naktį būdi ir išvaduotojais, kada apsaugoti išvaduotojus tėvynės namų kūrinybą dabar, neranda svarbesnį rūpesčių kaip įkyri įkelti savo buvusios turto galybės. Dažniausiai tai dvarininkai. Jie mano, kad štai vėl ponų laikas sugrįžo, o su mūkais reikia skubiai atsiskaityti. Štai vienas keilių šimčių sąvainikė raso net į laikraštį korespondenciją ir siulo koreguoti šalinę tų ir vis dvarų naujakurčius, štai vėl būtis kompanija bus dvarininkų landžioja po valdžios įstaigas ir įkyri reikalauja viso savo turto greičiausio grąžinimo. Nei vienas jų dingti be išmestųjų naujakurčių ar kitų darbu žmonės. Gerbiamieji, su tuo reikia baigti.

Pas mus nebėra nei ponų, nei muzikų. Yra tik Lietuva ir jie.

Tik darbu laisvę laimėjom

Štame stratspalyje trumpais bruožais supažindinsime gerbiamuosius skaitytojus su aktyviųjų lietuvių ir partizanų veikimu, organizavimu ir kitus atliktus veikimus, Telsių apskrityje aktyviųjų laisvę Nepriklausomą Lietuvai.

I. Veikimas bolševikų okupacijos laiku.

Visi tikrieji pasyvesni ir aktyvesni lietuvių praetų metų būželo mėnesio įvykiais — bolševikų kariuomenės įgyjavimu Lietuvos ir piovėvart įvedimu komunistinėms santvarkoms nepatenkinti. Iš pat pirmųjų dienų ryškiai neušleisti rankų, nepamėsti svetko lietuviško proto, stiprinti valką, ruošis atities žygiams. Dar pražioje tikėdami, kad gal Lietuva tvarkysis nepriklausomai, tik bolševikų diktuojama. Tačiau uždarinėjam visus lietuviškus organizacijas, ypač nuogiukiuojant šaulius, aiškiai budromatoma, kad Lietuva laukia pabėgusių šaulių suveždami ginklus iš viso apskrities aiškiai nušviečiu visuoems nuotakias, sąkė, kad žmonės prašė slėpti ginklus, nes reikės jų turėti. Taip ir buvo pasitęgiama. Daugumos nuosavą ginklą, ypač šautuvą ir atskirai registruotus pistoletus, knygas buvo nusipėtos nuo priimančių kontrolierių, ginklai kai kurie gražinami ir tuos pakeisti vežimus, kit stiepiami kadovose vietose Telsiuose. Ir šis padarytas aktas, nors kelms parėgnaniam visus meitus nedavė ramumo — o jeigu suiras, o jeigu namus ir kitas vietas pkratyti, likimas aiškias. Bet šioji būlavė buvo perygynta ir nebebeikalinga, nes įvyko tas, ko tikėjomes.

Pažindami vienii kitus, pradėjome daryti impresinius ryšius su apskrities žmonėmis. Organizavosi grupės, grupelės. Svarstomai įvairūs planai, kaip eilėtis ir ką daryti momentaliai atėjus. Sadaromai atskirus ryšius su Kaunu ir net esamais Lietuvos atstovais Vokietijoje. Lanokis žmo-

niams per steng ir vis kuo artyn, tuo tiklesnės žinios gaunamos. Į veikiančių linkla pamažu lenda, rodo, tikrieji lietuvių, agentai. Jau šiemet prieš šetloikių vasario vienas, kitas iš veikiančių tarpo egzistuoja čekėta išimamas ir izoliuojamas kalėjimuose. Darbas vis tiek nenutrūksta. Tačiau masiniai areštai priekėgėbės pirmąjį ir po josios išvežimai, sutrukdė visus ryšius, kuriuos su kalikurimais vietomis bepavyksta užmegsiti tik prieš pat karą. Bet išlikusių esmeje ryšiai veikė, nors su esmenimis, atvyksta iš kilar, buvo nebeuštinkama, o uždėdamo praecinti po šalį viens kitą pamažyti, ir tuo jau budavome užtikinti, kad veikimas vyksta ir toliau. Savo veikimu aktyvistai — partizanai taip pat turėjo užverbauti ir žmonių iš esamų bolševikų žinioje tarnauojų ir kitų pareigūnų, kas duodavo galimybę savo veikimą vienai ar kitai nusiėpti.

II. Karo laikotarpis
Birželio 22 d. prasidėjus karui, visi ėmėsi stipraus veikimo. Iki tol kas abejojo, ėmė darbu, grupovos ir jau pirmomis karu karu dienomis pradėjo aktyviai veikti. Antaiją karu dieną Varėna, Pavandeno, Tverų, Janapės, šis aplynkėse, o vėliau Zėrenų, Telsių, Plungės, Alėdžių, Nevėžės ir Luokės aplynkėse aktyvistai ir partizanai dar užnuga ryšius pradėjo traukdyti šaudymais bėgančius bolševikus. Ypač gražiai partizanai buvo suvartę „žerų“ tarpų prie Pavandeno ir Varaių bolševikų dalinai, taip, kad net tankai besprukdami sukilimo balose. Iš bėbėgančių karių partizanai staugia užpildavo ir atimėdavo ginklus, tuo būdu įsigyję daugiau ginklų, stiprino skalūnų grupes ir išvairius paskutinius, ėmėsi iniciatyvos organizuoti vietos apsaugos tarnybas ir administracijos įstaigas. Apskrities centre Telsiuose birželio 25 dienos

klasine kovą. Ne. Kiekvienas doias lietuvis, suprantas momento rimtį ir norįs nuosirdžiai įsijungti į bendrą darbą, ne tik gali, bet ir turi įsijungti. O susiskirstymo į klases ar į sroves pas mus iš viso dabar negali būti.

Negalime taip pat pasidžiaugti ir dalies dvasininkų laikyvena. Vietoj rūpinęsi žmonių paguoda ir parama, ne vienas jų net per daug greitai ir stropliai rūpinasi savo materialinėmis gerybėmis. Tai nemalonus faktas, mažiauai atitinkas dvasininkų uždavinium.

Dvasininkai taip pat neturęji pamiršti, kokius laikus gyvenan ir ko lietuvių tauta šiandien iš jų laukia. Laikas užmiršti ir apie senovės gražinimą, nes gyvenimas stato naujus reikalavimus.

Mūsų inteligentų dalis, atsiedę senose Istatuose, taip pat mėgina gana puikiai pasipūsti.

rylį apie keletą valandą buvo palydėti šaukštas iš miesto paskutinėje dalinio. Tačiau didesnio kaurynų veikimo nelisyvisti, nes pagrindiniai slaptai paslepti ginklai buvo gatsrų samelėti. Grupelės, kuriuos aktyviai pasireiškė, tetorejo tik keturias kariskus šautuvus, septynius pistoletus ir kelias granatas. Viena grupė, veikusi miesto vakarinėje pusėje, taip pat turėjo keletą ginklų, jų tarpė iš išleptųjų ir atinių iš rusų sužeistų karių.

Telsiuose, veiktuos grupės, pagrindiniai susitiko pirmadienį, birželio m. 23 d. ir buvo nusistatę įvykiai gairės suspaugos ir administracijos organizavimui. Tai padėjo dieną po pietų buvo slaptai apspaudintas pirmasis Telsių apskrities karu komendantų įsakyamas, kuris išskatinas viešai birželio 25 dienos rytą.

Birželio 23 d. dienos metu mieste tesimė mažai bolševikų. Bavo padaryta įvagyamas, tiksliai paleisti iš kalėjimo politkaliniai, Susitūris su kalėjimo prižiūrėtojais ir jie jau ruošėsi, tačiau su žinojo čekistai tuojau pat karelių, ma apstai kulkosvaldiams. Raudonai šį atripareję teko paatimti ir iš kulkosvaldių. Pro kalėjimą Respublikos gairė pradėjimas buvo visai susabdytas. Ir tik toki stipri išorinė kalėjimo bolševikų apsauga įlem leido lietuvių amžiams ūbas užmirėtis. Birželio 24 d. popiet apžėmėris teko susitikti grupė baimingų asmenų. Nors ir su atsargumu dvieste staiga priėjome prie penkių ir užklausem kar elnate. Pasvėję pagėbė iš kalėjimo. Susėpėme duona, nes daugiau prie savęs nieko neturėjome. Jie pirmieji papasakojo buvusias kančinius ir visi tuojau pasiryžė stoti mūsų grupėse, nenutoldami nuo miesto.

III. Apsaugos tarnybos ir valdžios organizavimas.

Dar birželio 24 dieną pavakare buvo palkrinta Ištūstėjusios Tal, žinoma, laisvytas dalykas ir tie tuos mes dar ne karių grįsimė. Dar kelias žodžių į dirbančius, aiškinius, ir darbininkus. Dabar visi turi dirbti ir daug dirbti. Kaime darbas jau vėda, juočiai net darbo rankų trūkumas, o mieste matyti daug pakampėmis stypėjančių be darbo žmonių, ieskančių kur ką pačtuoti ir taip versiti. Su tokiems valdžia pradėjo griežti kovą ir labai teisingai daro. Dyka žmonių pas mus neieuri būti. Tarpinčius taip pat turime išmokyti darbe. Todėl visi patys su dirbtinai ir cirkime kiekvienas stipriame ir kitame kiekvienas esame reikalingi. Nelaukiame, kol piovėvarta lėksintis darbu. Nebekim lautos amatois, svetimo darbo žuikliai. Visi bendromis įėjomis dirbkime. Ukiniams turės mokyti priderama atlyginimą, o laisvieji darbininkai turi skubiai eiti į taurą kalimui, nes visi norime turėti

įstaigos. Nusistatytą atkuriamos Lietuvos Telsių apskrities visos veikimo štabų įkurti buvusio „Kęstutis“ viešbučio patalpose. Birželio 25 d. ryta, nors ir kapinių dar kažkas šaudė, buvo pradėta formuoti apsaugos tarnyba — partizanai, ikabūnais komendantu įsakyta, pradėjo rinktis lietuvių atstovėdami ir ginklus, jų daug buvo atinių iš bolševikų karių. Skiriamos patruliai, valoma kapinės ir kt.

Aktyviųjų pasiskirimo pareigomis: komendantu majoras Svydas, apskrities viršininku Ramanauskas, policijos vadu leiti Juodiktis, Saulių rinktinės vadu leiti Nakutis, apsaugos — partizanų tarnybų išskirtymu viršininku K. Ivanaukas, ir saugumo kriminalinės policijos viršininku A. Varkalis.

Vykdam apsaugą ir valymus, tuo pačiu laiku organizuojasi įstaigos: komendantūra, apskrities viršininko įstaiga, policija ir kt. Miestas puošiasi tautinėmis vėlavimais. Aplink visur neramu: šaudu, gaunami pranešimai, kad artinasi bolševikų gaujos su komunistais ir žydais, ir vie pat kelias dienas. Organizuojamas birželio 27 d. skrajantysis mišries būrys, jam vadovauja kap. Daukša. Datomos naujos ekspedijos sukilimais ir vietos ir greitai viskas nurimsta.

Įstaigos pradėda visai normalų darbą, dirba netik apsaugos rūpinimuis, bet ir ekonominiu gyvenimu. Ir taip po trijų dienų, įstaigos viena po kitos kelsiai, kurtais atskirose patalpose.

Atvykusieji kiekiečių kariuomenės daliniai sutinkami su vėlavimais, gėlimis, sveikinimais, valšinimais. Vienai pravaziuoja kilį seka juos.

Gyvenimas darosi ramus, normalus, ir visa, tai, rodos, buvo neseniai, lieka lyg kokiae sapne. Svajonė išsipildė. Lietuva laisva.

Vilnius tvarkosi
Po karu Vilnius ima tvarkytis. Yra tvarkymai lietuvių jau pirmomis dienomis sudarė komitetai. Įgyjuojančius vadečių kartos Vilniaus lietuvių labai gražiai sutiko. Ten dabar yra ir padėta tvarkytis buvusios mūsų kariuomenės iš bolševikų ištrūkę kariai.

Žemės ūkio masinių prekyba nesutrukdita
„Lietuikio“ žemės ūkio masinių bazė veikia Vilniuje normaliai. Bazėje pardavinėjami visi žemės ūkio įrankiai ir mašinos, šiuo metu valstiečių daugiausiai perkami daiktai. Žemės ūkio masinių ir įrankių bazė turi didelius sūnėčių reikmenų kiekius. Pardavinėjami seimoniai kasaomai.

B-nius

Nepriklausomos Lietuvos laikinosios Vyriausybės žodis į Tautą

Lietuviai tautiečiai!

Nepriklausomos Lietuvos valstybę jau išstatyta. Vokiečių galybė (gali) kariuomenė baigia valyti Lietuvos teritoriją nuo „nenugalimos“ raudonosios armijos. Raudonoji armija išbėgama išsivėžė ir savo sukurtos valdnamosios tarybinės Lietuvos valdovus. Raudonosios Lietuvos valdovų baigia, ir jos puslapis užvertiam. Užvertiam kaip kilnių kolmaršikų sapną, nes tie vieni metai ir atsuktos dienos suspėjo sugrąžti ar apgrąžinti tai, kas perlauso mūsų darbo žmonių buvo sukurtą per dvidešimt metų. Suardė mūsų ūkininko butų, sugriovė mūsų darbininkų bei tarnautojų paslausrų tarp patamų ir išlaidų, išgrėvė, išvėžė įmonų įrengimus ar samainiko įmones, su tokiu vargu daro žmonių kurias. Išvėžė ar sukliko į katejimus keiladesimt tūkstančių mūsų tautos sūnų. O likusias vertė aklaiv savo rusiškojo imperializmo ir bolševikinio šovinizmo įrankiais.

Paskutinėmis dienomis atstatyti nepriklausomybės faktą teko dar apmokėti labai gausiomis mūsų nekaltų civilinių gyventojų ir mūsų partizanų kraują ir gyvybę aukomis.

Šiandien sykia su visa tauta mes lenkiem galvas prieš šiuos

didvyčius, kankinamus, nukankintus ar herojiškai kritusius kovoje. Tėvynės vardu lenkiams prieš jų didįją auką—auką dël tėvynės.

Su meile minim herojiškas pastanges ir tu Lietuviai, kurie susivėžė į aktyviąją Frontą, kurės nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

Su ypatingu dėkingumu vertiname vokiečių nesulaukomo karluomenės žygi į Rytus. Jis padėjo mūsų tautai išsivaduoti iš sadistiškos lininės ir moralinės vergijos. Jis išgelino mus pakelbinti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Jis sustiprino mūsų pasitikėjimą, kad ir mažos tautos nežėsta, nors laikinai ir būti paglemtos. Jis leido mums įsijungti vėl į Vakarų kultūros pasauli.

Šitas vokiečių tautos vadovs Adolfo Hitlerio sumanymas, nacional-socializmo įkvėptas, naršiosios armijos vykdomas žygis yra miuziškos reikšmės naikinant barbarišką, antikultūrinį, antižmoniską antipodi, kuris yra paskandinęs skurdę apie 200 milijonų žmonių. Mums, kurie visą laiką žmonius ribose tarp tų dviejų pasaulių, kurie metas su viršum buvom bolševizmo niokojami, ši pasaulinio masto Hit-

lerio nalsija ir jos reikmė gali būti labai gerai suprantama, telgiama vertinama ir nuolirdžiai remiama. Tai gali būti vienas pagrindų, kuris jau net vienas šiuo metu duoda bendrą bazę artilems tarpusavio bendradarbiavimo santykiams tarp Didžiosios Vokietijos ir nepriklausomos Lietuvos. To bendradarbiavimo konkrečioms formoms išryškėjas, bus sudaryta nuolirdinė Lietuvos vyriausybė ir prasidės naujai kuriamas atgimulusios valstybės darbas. Tai metas tokiems darbas, kaip mūsų visų biogo atminimo režimo prieš 1940 m. birželio 15 d., negarbingai pasibaigę valstybės sulikvidavimu Nebus ir toks, kaip tarybinėje Lietuvos prieš 1941 m. birželio 23 d. raudonojo režimo metu.

Naujos epochos, naujas gyvenimas, nauja kityba. Valstybės pastangos bus suteiktos pakelti gerovę, net vieno žmogaus, bet tų visų Lietuvos žmonių, kuriems nuolirdl rūpi lietuvijų tauta. Sie sunkūs metai ir paskutinės dienos parodė, kas yra tautai iš tikimi, kuo tauta gali atstremti gerovę dienoms. Tai lietuviai b, kinknki, darbininkai, intelligenai, tautai jaunimas. Kelti jų materialinę ir dvasinę gerovę, kelti gerovę visos šitos tautos daug-

mos, įtraukti juos į valstybės valdymą paberiant kiekvieno savarankišką iniciatyvą,—tai reikiama tiesti tautos gyvenimui teiruostas pagrindas.

Ir ne tarpusavio klasių kovoms reikalinga. Neretik mums kovos tarp darbininko ir ūkininko, nes abudu yra tokie pat darbininkai. Mes per mažą esame tauta, kad galėtume vieni kitus tarpusavio kovoj naikinti. Tegul tokią prabangą ir išsigimimą leidžia sau šimamilijoninės valstybės, o mums brangus kiekvienas doras lietuviai be luomo ir pažidų skiriamos. Ir dėl to mūsų vienas kelias—visų darbas, visų sutartinis darbas.

Darbas ne tam, kad darbininkai eksploatuotų privalinius kapitalistas ar valstybę. Pastaroji, kaip patyrėme iš žiaurusio praeities, darbininkai gal būti tokie pat išnaudojamas, kaip ir privati kapitalistas,—ji nie ką tyktauoliskai išnaudoja žmogų, bet tuo pačiu metu grūna visą gyvenimą.

Darbas tam, kad pagerėtų gyvenimas visų tų, kurie dirba už mokyklą ar fabrike, ar kontoroje, ar koksio meno srityje. Darbas tam, kad pats dirbantysis žmogus ir valstybės piliečių visuma pajautų, kad gyvenimas gerėja,

o jei negerėja, tai kad matytų, jog vis našią kelia vienodal bendroje nepriklausomoje valstybėje ir planingai veržiasi į geresnes dienas.

Ir tikrai—būkime pasiruotę dar visko pakelti. Apiliepsi ilkom—ir ūkininkas, ir darbininkas, ir tarnautojas. Karo našta visą pasaulį vis sunkias slėgia. Tačiau tapome laisvi. Ta viena minis padės pakelti—turti padėti—nepretikiškas. Ji turi paskatinti kiekvieną Lietuvį, mylintį savo kraštį, imtis kasdieninių poreikių su tokiu pasiryžimu su tokiu nesitėkėjamojamu atsidėjimu, su koku naršiojo Vokietijos armija Rytuose, su koku šiomis dienomis mūsų didvyriai šio mirli dël tėvynės. Gyventi dël tėvynės yra taip pat herojiškas, kaip ir mirli dël jos.

Laukiuoj Vyriausybės nieko nežadą. Ji jaučia, kad ir be tarpauž tauta jos sėklims supatys ir pritariu. Tie sėklimai iš visų trijų milijonų širdžių ir jos formuojami,—norime būti nepriklausomi, pasiryžę ausotis ir viską atiduoti Lietuvai.

Eina pasaulis. 1941 m. VI. 25 d.

Telsių kalėjimo politkalinių, bolševikų žvėriškai nukankintų, sąrašas

Šis sąrašas rastas Telsių kalėjime, paliktas bolševikų. Visi atpažintieji mūsų Raitnuose rasti kankiniai šita sąrašą atfinkta, todėl atrodo, kad galima laikyti jį tikru. Tačiau įspėjame, kad absoliučiai juo tikrumo ivirtinti negime.

El. Nr.	Pavardė ir vardas	Tėvo vardas	Gyv. vieta	Kuo vertias
1	Bumblys Juozas	Jonas	Kretinga	—
2	Baltrimaitis Kazys	Domas	Telsi.	Mokyns
3	Bučys Kostas	Pranas	"	"
4	Bachmanas Ljudvikas	Teodoras	"	"
5	Balsevičius Povilas	Jonas	"	Tarnautojas
6	Bubelis Stepas	Kazys	"	"
7	Čiurlinskas Andrius	Antanas	"	Mokytojas
8	Kvederas Juozas	Ignas	"	Okininkas
9	Križinauskas Bronius	Vladas	"	Tarnautojas
10	Kaveckas Vladas	Kazys	Kretinga	Nolatas
11	Kaziulskas Povilas	Juozas	Telsial	Okininkas
12	Katkus Kazys	Antanas	Kretinga	—
13	Kisevičius Karolis	Stasys	"	Okininkas
14	Kavolis Petras	Antanas	"	"
15	Korza	Kretinga	Pašl. Vyršink.	—
16	Gaidikas Kazys	Kazys	"	—
17	Motuzas Vladas	Kazys	Telsial	Okininkas
18	Milius Jonas	Antanas	"	Batsiuvis
19	Montvydas Antanas	Pranas	Kretinga	Matlininkas
20	Kusas Leonas	Kazys	Telsial	Policininkas
21	Pabarščius Vaclovas	Jonas	Ž. Kalvarija	Policininkas
22	Pankorius Jonas	Antanas	Telsial	Mokyns
23	Panaiuskas Kazys	Domas	"	Okininkas
24	Paralonavičius Zigm.	Stasys	"	Studentas
25	Glezaukus Henrikas	Ceslovas	"	Bahalt. pad. Sekretorius
26	Gėdaitis Augustinas	Ignas	Kretinga	"
27	Geležinis Ignas	Juozas	"	"
28	Malakauskas Liūdas	Juozas	Telsial	Soferis
29	Balsevičius Stasys	Pranas	"	Plytinės ved.
30	Beimavičius Juozas	Pranas	"	Darbininkas
31	Baltramičionis Albinas	Stasys	Kretinga	Rašytojas
32	Balkus Adolfas	Jonas	Telsial	Prekybininkas
33	Antanavičius Juozas	Sakmanas	"	Mokyns
34	Antanavičius Jonas	"	"	Policininkas
35	Antanavičius Antanas	"	"	Okininkas
36	Kaulius Kazys	Petras	"	Be profesijos

37	Daukšys Pranas	Juozas	"	Mokytojas
38	Dainevičius Stasys	Stasys	Kretinga	Be profesijos
39	Dibšteris Antanas	Juozas	"	Mokytojas
40	Lukauskas Pranas	Petras	"	Be profesijos
41	Lileičkis Vytautas	Adomas	Telsial	Tarnautojas
42	Ciužas Antanas	Antanas	"	Mokyns
43	Tarvainis Pranas	Juozas	"	Tarnautojas
44	Teišnėkas Jonas	Antanas	Kretinga	Darbininkas
45	Irtaška Juozas	Antanas	Telsial	Policininkas
46	Simutis Adomas	Kazys	"	Okininkas
47	Stakas Felikas	Kazys	Kretinga	"
48	Sakelis Zigmas	Viktoras	Telsial	"
49	Sungaila Vladas	Juozas	"	Bedarbis
50	Zvirzdinas Hermegildas	Jonas	"	Mokyns
51	Simutis Julius	Pranas	Kretinga	Lalkrodininkas
52	Longinakis Mikas	Aleikas	"	Okininkas
53	Jocius Stasys	Tadas	Telsial	Prekybininkas
54	Jogintis Adolfas	Danielius	"	Buhalteris
55	Jakštas Jonas	Vincas	"	Okininkas
56	Jankauskas Alekas	Ignas	"	Darbininkas
57	Jablonskis Juozas	Juozas	"	Be profesijos
58	Petronaitis V'adas	?	Kretinga	Advokatas
59	Norvaišas Motiejus	Petras	Telsial	Suvėjas
60	Vilčinskas Povilas	Antanas	"	Tarnautojas
61	Vilčius Jurgis	Ignas	"	Okininkas
62	Rokas Adomas	Adomas	"	Mokyns
63	Rudokas Andrius	Mykolas	"	"
64	Rudokas Jonas	"	"	"
65	Sakenis Zenonas	Jonas	"	Okininkas
66	Slečna Jonas	Vincas	"	Mokyns
67	Salčius Edmundas	Motiejus	Kretinga	Maldininkas
68	Salkauskas Ceslovas	Petras	Telsial	Technikas
69	Kardelis Povilas	Mykolas	Kretinga	"
70	Kavolis Boleslovas	"	Telsial	Mokyns
71	Pakalniskis Liūdas	Vincas	"	Okininkas
72	Maskalenko Petras	Jonas	"	Krautuvninkas
73	Guzauskas Pranas	Stasys	"	Tarnautojas
74	Gailius Vaclovas	Kazys	"	Okininkas
75	Mixer Georgij	Nikifovė	"	Kareivis
76	Kivilevič Georgij	Simionovič	"	"
77	nukankintųjų lavonai	tasti Raitnų miške	ir trys prie Džiuglėnų.	Kaip matome, tarp nukankintųjų yra ir du rusų kareiviai.

J. Laisvė
Pučia lengvas vėjas.
Džiaugsmo šinias žarėslo
Keliasi Tėvynė
Jš plieninio karšo.
Vakarų karšygiai
Gelbė Rytus žengia
Viel sušvinia laisve
Lietuvos padangė.
Jėvaikytos žiaurusios
Raudonoji gaujos
Nepredėkims jau žėnės
Ršaros ir kraujas...
Mūs žiaurus jaunimas
Do trispalvėm burias
Jr ryšiating žengia
Gint garbės, kultūros...
Lietuva laisva vėl
Tarp tautų isėina—
Neparduos j is laisvės
Jau už jokių kainų.

Šiauliuose buvo išgabėta apie 700 žmonių

Vokiečių telegramų agentūra praneš, kad sugniauzęs pirmosios gynybos linijoms, bolševikai Šiauliuose susistatė traukinį, į kurio vagonus suvart 700 vyrų ir moterų, kad juos išgabentų į Sovietų Rusijos gilumą. Prekiniai vagonai buvo grūstę žmonių, langeliai buvo užkalti. Šis traukinys stovėjo Šiauliu stoty net tris dienas, bet bolševikai nedavė sumtiectiems net vandens nė maisto. Kai vokiečių kareiviai užėmė Šiaulius, galejo nustatyti, kad daug sumintų jau yra mirę. Bolševikai nepasirūpinę sanitariniais įrengimais ir dėl to išsiplėtė ligos.

Atgimus

Natūlis didžiojo karo armotoms, Lietuvos tauta stoji į kovą už nepriklausomą Lietuvą. Geriausi krasto sūnūs pusbas, nedavalgė, surūdijusias ginklais išėjo ginti milvimą krašiu nuo lenkų, nuo rusų ir kova buvo laimėta.

Prasidėjo atstatymo darbas; ji teko dirbti sunkiomis sąlygomis, nes daugelis ištisus mėnesius negavo jokio atlyginimo. Tačiau buvo nepavykęs gerovė, kad ji vėl susidėtų ir žmonės būtų laimingi. Atgavę laisvę greitai atsimkome, kad turime dirbti, o ne gincyti. Atsiardę gyventi pariję, srovę Na, ir emė gyvenanti dirbti kiekvienas savo idėjas, nesiskaitydami nei su priemonėmis, negirdėdami nei tautos balsu.

Klasykūs tonus balso, tai yra Dievo balsas, skaito Sileris Maria Stuarte.

Po to į kraštą įsibrovė raudo-nieji bolshevikai, panorę būti „a-paštalais didelės idėjos“, Gyvenime risti klausimą, kuris liečia žmonių socialinę padėtį, tegali tik tas, kura moka pas gerai tvarkyti, o nei šeiminkauja bolshevikai, kiekvienas gerai žino. Jie ir pas mus kalbėjo juo pukauišius žodžius, tiek didžiausius planus. Žodžiai palikučiai žodžiais be darbų. Dėkui likimui, kad viskas baigta, nes gyvenimas ant kūno šašo ilgai nelaukia.

Dabar vėl laisvi. Didžiošios Vokietijos narsioji kariuomenė pirmiausiai smūgius sutriukino tą vadina „neengalimą armiją“. Niekas mūsų nebevarys miltungus klausyti vaidinimų, vadų kalbų, kur su žodžiais nebuvo skalomasi, ar juos darbai lydės ar ne. Tačiau dabar mes patys esame į bendrus pasitarimus, kad nei pirmėję bendra dvasia žengtumėm į darbą. Pasimokykime iš padarytų klaidų. Susisikalykime turi būti palaidotas amžiams. Mes turime tik vieną mintį, vieną bendrą idėją: sukurti klestinčią Lietuvą, gerbuvį jos žmonėms. Dabar argimus partiją tarp mūsų nebėra. Gal vienam likim sunku atsiskaityti buvusį skirtingumą, bet sveikai galvojas tai padarys ir tuo įrodys, kad jam rūpi viso krašto gerovė.

Paktikime anksčiau, „atsipalaiduokime nuo asmeniško reikalų,

nes į juos per daug bežiūrėdami padarome skriaudą kitiems žmonėms. Kuriešis lemta gimti turtingesni? Šeimoj ar kuriems pasiseka sukurti geresnį būvį, ligailinai notulista nuo kitų tautos narių, net pradeda būti išnaudoti juos. Visi žmonės nori gyvenyti, visie vienodai jaučia gerovę ir nedalia, todėl gynoms sąžinės žmogus pareiga yra neinaudoti kito.

Atgimė mes žengiamoje ir darbą su pakliusia dvasia, su geležiniu pasiryžimu, nes dabar mus nevarys kruvinos bolshevikų gaujos, o patys kursime Lietuvai geresnę ateitį. Gyvenimo ratas nestovi vietoj; kas juo nuosebia eiti, turi traukis iš kelio.

Sukubėkime išdirbti savo plius — tuomet sukursime ekonominę gerbuvį, kas yra sąlyga kad žydėtų dvasinis pasaulis; menas ir kita. Kitos tautos jau daug mokėjo vyrų yra davusios, tuo tarpu mes tuo pasigirti negalime. Nemanykim, kad mes tuo atvilgiu gantoms esame nusiskriausti — negabus. Ekonominis skurdas nelėdo mūsų talentingiesiems asmenims pasireikšti. Jak nemaži mūsų gabių meno žmonių per anksti nuėjo į kapus, o daug neturtingų žmonių vaikų negalėjo savo talentus pasireikšti. Sukubėkime prie darbo, kad pridėtum ir savo žiedą prie to didžiojo žmonių kultūros vainiko. Tokie darbininkai reikalauja aukojimosi.

Atsiminkime narsiuosius partizanus, kurie neseniai stoji be jokio abejumo į kovą už tėvynę, ir kai reikėjo atidavė ant juos aukuro brangiausią turtą — gyvybę. Tai patį padarė ir mūsų artimieji telišikiai mirę kankininkai mirtimi perėjo mėnesio gale. Tarp mūsų kalėjimo sienų jie nuėjo vien tik dėl to, kad tikėjo Lietuvos, kad niek neteigė bolshevikų — žydų atnešti supuvusią bolshevismo sistemai. Partizanai pakilo virš mūsų kasdieninių žemiškų rūpestelių, ir stoji į kovą už kilnių darbų. Jiems buvo artimi šie Sekspyro žodžiai: „Kas tas per žmogus kura rūpinasi tik ką valgyti ar gerti? Tas ne žmogus, tas artimas gyvuliui.“

Jie atliko savo pareigą šioje žemėje garbingai, nes lenkia-mės prieš jų darbus. R. B-tas

Skaitytojų ir platintojų žiniai

Mums malonu yra, kad „Žemaičių Žemė“ ištirkusių skaitytojų yra mėglama ir ateina vis nauji prašymai gauti daugiau laikraščio, Paaiškinaime, kad neturime užtenkama popierio ir todėl negalime visų papledivinti pateiktini. Kiekvienam paštu nustatėme atitinkamą egzempliori „Žemaičių Žemės“.

rių kiekį ir kiekvienas paštas gaugus kiekvieno numerio tiek egz., kiek siunčiama šio numerio. Platintojus prašome taip paskiešti, kad visa apylinkė būtų aprūpinta. Reikia duoti kelis kalmyną po vieną ir pašalinti. J dar nesianklamus paštu inaužas užsakyms primame.

Redakcija ir Administracija

Pasikalbėjimas su luokiškiais

Išvažiavus tarnybiniams reikalams į valstiečių, pas ūkininkus įdomyra ir šlap pasikalbėti kaip gyventas, kas pergyventa ir kokios yra nuomonės dėl ateities. Tarp vieną dieną besilankant pas ūkininkus galėjau pasilyžinti šioj pasikalbėjimą.

Važiuoju, prie kello šienauja žmogelis, paslveikiniu padėdava kalbėti, pasilauk užsprenumeruoti „Žemaičių Žemę“, maloniai priima pasiūlymą, užsprenumeruoja.

Klausiu,— kaip dabar Tamstai atrodo naujas —laisvas gyvenimas—

—Būtų viskas gerai, tik labai liūdna, kad bolshevikai daug išsūdė.

— Su kokla nuolaka suikot Voleikų kariuomenę?—

—Sutikau su džiaugsmu, ne būčiau galėjęs, kad ir būtų sudugul sodyba, bile tik išvyktuos randaunuosius, nes išgyventi metal pradėmą įkrytė.—

—Navažiavau į Uplyną ir turėjau reikalo su vienu ūkininke. Paprašė, kad prireiktų nuomone apie bolshevikų valdymą Lietuvoje ir apie d-bartinių laisvą gyvenimą

—Bolsheviks pažįstu iš ankštau, gyvendama Rusijoje. Musiau, kad dabar ir bolshevikai bus pakiltėję, sukultūrėję, bet pastrodė, kad tas pat. Kokios buvo žudynės anais metais Rusijoje, tai labai panašios įvyko šiemet pas mus Lietuvos.—

—Dėl laisvo —naujo gyvenimo reikta tik džiunglis ir dėkingimes būt mūsų tautos kovotojams ir Voleikų kariuomenėi. Ateity pavogęne pamatysim, bet tikrai galim būt, kad nebus to kas buvo, o tenka lankti tik glėdrėjančio rytojaus.—

—Užklaustas Uplynos nau-

jakuris,—kaip gyveno ir kaip atrodo gyvenimas prie bolshevikų—

—Prie bolshevikų buvo blogai jau beveik nieko nebuvo galima gauti nusipirkt—

—Nauj. pareškė,—dėl man „nevadavutos žemės“, tai man yra vistiek ji ne mano buvo (nesu-nucsavybės telstų į ją neturėjau) ir visal nenusimnčiau kad jį būtų ir atimta. Mums naujakuriamas nuosavybės įjausmas talp yra savas, kaip ir kiekvienam lietuviu.

Naujakuris K. J.—Prie bolshevikų buvo blogai, nes daug dirbau ir bedirbdamas kuone pilkas likuo. Jau galvoju ir į jėga būtų buvę kur būčiau bėgęs, palikęs ir sūpypa, kad tik būtų pabėgėta nu bolshevikų.

Užsakau bus buvusi apylinkės pilminkinai, kuris ir dabar paliktas senlienu.

Klausiū,—kaip savs tarnyboje jautelisi prie bolshevikų—

—Bavau kaip kalėjime, nes lie reikalavimai, įpareigojami buvo toki dideli, kad dirbas dieną ir nakį nebuvo galima suspti ir sunkumą tas didindavo, kad dažnai lie patys darbai kartojai, jie buvo betkilsai ir bendrai jaučiasiu, kad dirbu ne sau—

—Kaip atrodo naujas —laisvas gyvenimas—

—Man atrodo kaip išaušantis rytas, kuomet galima tikėtis gražios dienos—

—Kaip dabar jaučiasis Tamstos senitijos gyventojai?—

—Kurio tik paklausk pasako, ištruokam kalbė iš velnio namų.

—Na jaukuralai, kuriems ir žemė ir kitos privilegijos buvo teikiama, džiaugiasis bile tik neliko bolshevikų valdžios. Visas jaukuralai ir šaulių —partizanų

Laisva Lietuva

Po metų priespaudos skaudžios Atgavom vėl Tėvynę.

Ir atsikratėme letenos, Kar laike mus primynę.

Prispausta liūdesio, kančių Kentėjo mūs Tėvynė, O kiek daug asarų karčių išlėjo kur ją gynė.

Po metų skamba vėl giesmė, Mūs Lietuva Tėvynė.

Bus amžiais didelė garbė Visiems kar Tave gynė.

elles—

—Sutikęs vieno mašinų —ar liukio tu vedėję klausiu—Ar dabar veikia Jūsų punktas, ar padedaat gyventojams lauk darbuose—

—Veikia ir padedam. Prasidėjęs šienapietis, jau 4 šienapavies ir 2 grėbelkos dirba valdžiaje—

—Kiek iš viso turite veitingesnių mašinų?—

—10 šienapavijų, 8 grėbelkas, 6 eilinės sąjamos mašinos.

—Kaip pat jautelisi prie bolshevikų ir kaip buvo patenkinti bolshevikų valdymo metu Tamstos atpaunajami gyventojai—

—Savižaliau jau bloga tuo, kad visuoimet teko bijoti ir savo rytojaus nežinojau, nes būna ar kas nors panašaus vsuomet grese. Dėl gyventojų, kurie pas mane atsilankydavo, tai dažnai iš jų teko naguristi nepasitenkintama tuo, kad nežinojo ar savo darba vaisiais pasinaudoti ir taip nežinodami savo ateities, tik liūdesio ir išvis atrodė, kad ūkiškas gyvenimas vietoj bestovis—

Taip galėjau tą dieną savo apvažiavusiam rajoną ir tą nagurdes užsirašiau ir sumanau pasijust „Žemaičių Žemės“ Redakcijai.

Žemaičių parapijose

Baigėsi šaltas šių metų bandlandžio mėnuo. Vyskupas, kaip kiekvienais metais taip ir šiemet rūsios aplankyti tikinčiuosius, parodyti jiems tikrąjį kelią. Žiurai laiko valanda sukėlė žmones daug rūpesčių ir abejonių.

Visoje kelionėje mes lydi šnipai. Jie daug vyskupo žodžius, bet pikniti vis nedrįsta. Siemet keliaujant arkliais per Žemaičių kraštą, dažnai pasitaikė matyti graudingų valdų. Nekartą jauni vyrai, motinos su kūdikiais ant rankų ir žilagalviai seneliai stovėjo šalia kelio, kurio turėjo pravažiuoti Vyskupas, ir klausė, prašydami kad juos palaimintų.

Beveik kiekvienoje parapijoje (išskankintų ūkininkų būrai laukė savo Ganytojo ir atėjo pas Jį pasipaakoti savo vargą. Graudu žiūrėti, kad iš ūkininkų jų taip kiekli žemaičių, akių riedė. Jo ašaros, pasakojanč, kaip juos raudontėji kankina su pylavomis, kaip spandė ir Sibiru grąšina. Ir čia pat prieš Vyskupa

suklaupia kelios dešimtys žmonių tardami: „Palaimink mūsų Ganytojaus, gal pasukintį kartą prieš miri, gal lyt ar porų išvės mūsų ir šaltą kalėjimą.“

Dar liūdniesnis vaizdas buvo tas baigėsi arščių dieną kai motinos su mažičiais kūdikiais ant rankų varė ir gyvulinius vagonus. Tą dieną ne vieno lietuvio veido nebuvo matyti šypsenos. Ir Ganytojo ramintynės žodžiai, atrodė, kad nepasiekia jų širdžių, nes jie nuleidė galvas ir gliūti, gliūti susmaugę žiūrėjo į žemę. O išsėję iš bažnyčios beveikilčiai vaikščiotoji nežinodami kur eiti—namo ar į mišką.

Varlaukyje, tame nuosaaliame ir menkame bažnytkaimyje, vietos sienianais, primokytas vietos komunistų, drįsta Vyskupa perspėditi dėl jo pamokslų. „Šilajė vietas žydus, visoje apylinkėje vadinamas „bombonėšio“ pavardė ir kitas, kelias metus sėdėjęs už arklio pavojingai sėdėjęs kalėjime ir mumsnėgė netekęs vienos rankos, ateina patikrinti Vyskupo dokumentų.

ir tie du „dragai!“ išdrįso klausiti Vyskupa, kokią teisę jis turi valdžinėti po parapijas. Ir kaip smarkiai jie apsiriko, nes po dviejų dienų jie visas savo teises pametę turėjo slėptis miškuose—

Pašalūs negalėjo pakęstai ant žemės paviršiaus to, kas yra nežmoniška. Ir teisinga vokiečių kario ranka iškėlė kardą, ir taip pašalinti parodė, kad negali vėspatūti melas ir smurtas.

Kada birželio 22 dienos rytą išgirdome pietuose patrankų gaudimą ir kada karo dūmą vaikščiotoji padangėse, tada laisvai atsidūso lietuviai ir grįžo šimtai vyrų iš miškų ir lindynių į savo gimtines namelius.

Per kartą ir po karo teko gyventi kartu su Vyskupa Varsėdyje — mažame bažnytkaimyje, apie 36 km. nuo Tauragės. Dažnai teko kalbėtis su keimto žmonių apie pasikeitusį Lietuvos veidą. Visur matyti džiaugsmas, šypsenos, planai ateičiai ir gražios vilys.

L. V.

T

is visų rijos bėg pailtetas 15, 16 d. laimė yra nas buvus

į gvyulini prastuosiu tvylioji ir veičia į Sūo savas

visai tikare Tareti suos morali kinsiait mams bu savo indyti

valdyto silmas ar bolshevikų gentijos rliausiai l planai tur

gyvenytoji iš 100 g talis atli valis ir laujanam vežama bėti, kad

Mokytojo įspūdžiai iš Raseinių kalėjimo

Suėmė 1940 m. rugpjūčio mėn. Šiuvoje. Mat kažkas išsitarė, kad komunistai visus lietuvius pavens eigeloms. Nūgrido, kam reikia, ir suimtas. Atvežė į Raseinius. Pabūti rado kšėnėnė iš laikraščių išbūtu Štalino atvaida... Išbūtu štalino akimė. Apie tą „inkriminuojamą dalyką“ ir sukosi visa byta. Aiškino žmogus, kad šiaip su atspėjęs popieriaus paprasliems reikalams, visai nežinardamas, kas ten buvo, bet kas tau tikės? Nusivare nardė. Geruoju kokių nusikaltimei todytas, įpykė „tarytoji“, daugiasia, žydėliai pa statė prie sienos, užsidėli re volverius, ir jau, rodos, saudys. Žmogų pirmą kartą į tokią kam paniją patekusiems paėmė baime „Šia tokiais maži jokiai“... gal voja žmogus. „Tai pasakysi vi su teisybė ar ne?“ — šaukia jūnres, kaip beprotis, tarytojas. Sis pažada pasakyti. Tarytojas tuo atlyžia, net papiroso pasiū lo. „Šu gerai žmonėms mes gerai elgamės“, sako. Tik, mat yti, papasakoti „visoj teisybėn“ dar vis neatsirado reikiamos nusikalstamos medžiagos, nes tardymas tęsėsi per visus 10 mėnesių. Tardyti šaukdavo naktimis. Iš pagalinimų tardymo priemonių dažniausias būdavo daužymas. Arba — pastatys prie sienos ir stovėk. Kai kam tek davo taip išstovėti po 16 valan dų. Ypatingsimam tardymui ga bendavo į NKVD. Pavargę tar dytojas ĩšeidavo į kišk kambari, o egzektoriai perimdavo žydikai „Kam, sako, vargini žmogų? Kam, kad jis neturi laiko su tavim teptiots?“ — ir ima dau žyti. Kiekvieną kartą tardydavo visai iš naujo — lyg pirmą kartą tar.

dytų. Da iš suimtųjų, iš kuruvi vienas mokytojas, neguldami iškėsti, kamerosse pasikėmė Žie mą, per šaltius pusantros savai tės visai nežidė radiatorių. Ka dliniai nusako kojas, ant kūno atsiduro pusia. Aiškino, kad sturbiškai sugėdė. Gegėžės pirmą ir kelias die nas po to kalėjimo sąrgybos buvo labai susiprintos. Prie ne patikimų sąrgų pastatė po komunistų. Žiemą šalė, pavasarį pradėjo keptini. Įstatė antrošius langus. Užėpė stiklas, palikdami maža langelių viršuje. „Aš jus supind ysiu“ — grasiuo viršininkas. Kalėjime buvo ir kunigų. Vienas su savo kameros draugų įsistatė rytais ir vakarais gies dės. Te Deum laudamus. Vienas žydus nagrido ir paskundė. Tar dyvas. Vienas iš „gledorių“ buvo per sieną iš vieno gimnazisto iškėmęs internacionalą, tai ir aiškino, kad jį giedojo. Kunigas internacionalo nemokėjo ir gavo 5 parasz carcerio. Kaliniai susizindavo per sky les stenoje išgrandytas po gele žiniai vamzdžius, kuriais buvo sujungti gaudiai. Kartą per tokią skylę pats kalėjimo viršininkas iškėvė tokią gimnazistą. Tas jam pasipaakėjo, kaip organi zavo aktyvistų būrelis, kaip galvojo išsprędinti bolševiku stabą, kaip „išniekinio“ Štalino paveiklį. Išvartys prie darbo kalinius stropiai sekdamo, kaip kas laikoi si. Pastebėję ką besidairant, jiar davo, kad jis nori suagituoti kelti maištą. Iš rudens, kol dar kalėjime nebuvo pakeista senoji tvarka, maistas būdavo geresnis. Paskui kaskart blogėjo. Vanduo su tar.

puvusiais burokais ir plaučiais — kasdieninis maistas. Pusę meto visai neleidė į gryną orą. Vėliau ėmė „šviesti“ komunistine literatūra. Tik dėl maistas sunku buvo ir ją skaityti. Kaip išganyti visai laukė ka. Buvo gandy, kad prasidėjęs karis, kalėjimą apsupas partizanai ir kalinius išlaisvins. Šiaip jau niekas nesitikiėjo likti gyvas, nes neleat į akis sakydavo: „Vi sus jus išaudysim. Kam dau giau jūs tikė?“ Birtelio 22 d. pasigirdo bombar davimas įvairūs spėlojimai. Gandas, kad čia tik manevrai, visiems pagadino nuotaiką. Vakare kalinius iš bendrų kamercų (išard ytuosius) išvedė pasimt daktų ir trimis sunkvežimiais išvežė. Bū ti, sako, visus išvežė, tik neuru žėję kuo. Naktį kriminaliniai ka liniai, atidarę kamercų langelius, ėmė raginti lauzti duris ir bėgti. Bet ne vienas pabėgo. Bijoję, kad kriminalistai jų pa čių nelmsuotų, anta, manė, kad bolševikai atėję visus išžudys. Bet anie nemušėdavo — ėmė daužyti, lauzti duris. Bel ir pro išmuštas duris kilė dar bijoję imti. Vienas mokytojas, killem lauziant jo kameros duris, pa sūlė. Pirmaidėny jau atėjo š uo lės. Tada kaliniai suprato, kad išvadavimas atėjo. Išėjė džiaugėsi ir verkė abejodami ar ne sapnuoja. Tik ne visi išvydo laisvę. Be VI. 22 d. išvežtyti kiti buvo kažkur dingę anksčiau. Gal bti, jie buvo išstėmti. Vienoje ka meroje rado joje sėdėjusio mo kytojo išpauslytas raldes: nu teisias 5 metus į Sibirą. Paž ymėta baumsės pradžia ir paba lga.

Iš Latvijos gyvenimo

Amerikos laikraštyje, išėjusiame dar prieš prasidedant kovai prieš bolševizmą, vienas žinomas lat vius, kuriam po sovietų okupavio paėjo aplinkliniais keliais iš Latvijos pabėgėti, šitaip vaiz duoja susidariusias Latvijoje bol ševikams valdant sąlygas: „Tuoj atvykus į Latviją bolševikams, paslaipnaga būdu dingo tikstan čiai visomieniniai gyvenime pasireiškusį asmenų, ir apie juos jau nebeteko nieko dau giau girdėti. Buvo nužudyti įy miausieji Latvijos vyrai, pavyz dėjai, prezidentas Ulmanis, ku ris tą patį vakarą, kai įvygavo bolševikų armija, buvo sunkiai sužeistas. Toliau buvo nužudyti — buvęs karo ministeris Balo dis, finansų ministeris Valdmā nis ir vyriausias kariuomenės vadas generolas Berkis. Dauge lis universiteto profesorų, auklė tesnių valdininkų ir studentų buvo išsiųsti į Sibirą ir šiaurės Rusiją. Buvo konfiskuoti visi namai, bet to visi bankų ir laupomųjų sąrgai indėliai. Nauji valdymo organai sistemingai plėbė maisto ir šiaurp krautuves. Valdiniškai ir tarautajai buvo be atodarius atleidinėjami ir pa ciekiamais komunistais. Atleidinėj miesiems nebuvo mokama nei pensijos, nei kompensacijos ir jie, jei nebūdavo nužudomi ar ba, imelami į kalėjimą, turėjo pamazū miri badi. Buvo įvesti visuosinis nepakėnizmas šnipinėjimas. Net visai paprastai pasakymai arba teiravimas, kur dingo be pėdsakų pražaves gimnainis ar pažįstamas, buvo laikomas įrodymu, kad esi „lia dies priešas“. Vos kelie svai čiu no karinės okupacijos pra žioje gyventojai jau negalėjo gauti reikalingiausių maisto produktų, nes sovietų adminis tracija ir sovietų kariuomenė buvo visa suvalgičiusos.

Gdytojo patarimai

Įėjimas iš 3 or.

4. Surink visus apdegusius rąstus, lentas, geizgalius, sudėk daliai į krūvą — bus įvarkinga ir naudinga, sunaudošis prie progos.
5. Palaisyk apdegusį ar apgriau žt šulinį, išfranklok iš jo pivirtusius nuodegulus, šlamžus. Geriausiai išplik visą vandenį ir pažitėrk, ar nėra įkritusio gyvulo ar žmogaus lavono. Į dugną sukratyk gerą krūvą stambaus žvyro — vanduo bus kaip krikštolas. Sudegus rentinuliu — užkalė skylę lentomis, vaikas gali įkristi.
6. Suardytas švieles nepalik kaip yra, užskak nevaruoms, naują švietė statykis kitoje vietoje, bent iš metrų nuo šulinio.
7. Negerik neutrusto vandens, ypac iš upės, ežero prūdė — ten gali būti gyvulių ar žmonių lavonu, gali sunkiai susirgti.
8. Apskrityje vaikai daug kur serga skartarina ir difteritu —

smaugus. Nelankyk be rimto reikalo ligonių ir nelėisk vaikų į kaimynus. Jei esi gavęs iš svetimų dra būdų, avylnės, kas tik galima išsikalb, išsūstink, išsprosyk kar tuiu prosu ar bent gerai išvedink. Nežinai, gal, koks žmogus juos išėjojio, kokia liga sirgo. 10. Atsargiai su surastu maistu, gėralais, vaistais. Juose gali bū ti nuoga, gali būti sugėdė. Kl ius abejonei, geriau palakink š u nį ar katę, jei nestipė — gali pats bandyti. 11. Susirūpink kad ir maža žaidža — jodas ir švarus tvarestis geriausia apsaugos priemonė. Žaidžai aptverti medžiagos neturinti, krepklis pas gydytoją, at sargė gėdos nedaro. 12. Debok švarą. Sunkiais lai kasiais geriausias gydytojas ir geriausias vaistas. Apskrities gydytojas.

Taip „valė“ Lietuvą

Iš visų nelaimių, kokios istorijos bėgyje mūsų tautą yra pailtėtos, š m. liepos mėn. 14, 15, 16 d. ir vėlesnia diėnų nelaimė yra pati skaudžiaji. Tas dienas buvo prievarta pakraunamos ir gyvulinis vaguonė mūsų susi pratus lietuviškos šeimos, aktyvijo tūlas inteligentijos daitis ir vežti į tolimas Sibiro dykamas... Šiuo savo žiaurini žygio bolševikai tartsi pastėskų daug tikusių. Tartėsi susilpnėjusia lietuvių tuotos moralinį pajėgumą — sunaikinsia inteligentiją, kurį jų sieki mams buvo nepalaniti. Tauta be savo inteligentijos nepajėgi, ir valdyti tokią tautą nesunku. Klau simas ar daug Lietuvos tokiuos bolševikams nepalanikos inteli gentijos tarėjų? Į š klausimą įvairūs atsaoko pačių bolševiku planai ir sąrašai. Pirmas vežimo etapas turėjo apsiriboti 600, visų gyventojų skaičiaus. Vadinsis, iš 100 gyventojų 60 bolševikai laikė atskiai susipratusiais lietuviams ir jų santvarka nepagal dėjimais. Vėliau, žinoma, būtų vežama daugia. Turinze pastebėti, kad bolševikai nekydė. Su

slipratus lietuvių mūsų krašte likrai pasirodė esą nepalanikos iš Lietuvos nepalanikos žmonės, bolševikai turėsi apvalys užfronte, nes, matyti, aiški rengtasi karui. Deja, šio su lautos žudymo darbo bolševikai nebesukubo iki galo at likti: karas juos užkūlo grei tiau, kaip jie manė. O karo tempo buvo toki greliais, kad „nenugašinoj arimija“, nesugebė jo išnešti savo kailio ir išgubėti iš savo šėlmų ir turto, kurfo čia, Lietuvai, kaip tikri pikėliai buvo prisilpėję. Pagaliau mūsų vyrai pasirodė esą naršis, sumandūs, drąsūs, atkaklūs, nes be ginklą, be rūbų ir maisto — sugebejo jau pirmomis karo dienomis pa siprieikinti stipryms priešio dalims ir vėlsoje padaryti įvark, salimi komunistas, žydus ir visus jų pa kionis. Ką išgveno mūsų tauta toms išvežimo dienomis, sunku apsa kyti. Įkrevčianus drėbėję dėl savo likimo, kiekvienas sunkvežimio pasirodymas kurioj apylinkėj ar kuryj sukėtik sūbią. Vakare ba

ris kellaudavo iš namų į miškus, nes namuose nakvoti buvo pavojinga. Visi laikį gyventojų nerval buvo įjempti iki makstimumo. Kiek vienas dar sugrįžėdėjimas, koks nors sutraškėjimas, ar šiaip koks garssas pervarginčius nervus kres davo šurpas. Dėl išvežimo nesijaudino žydai ir komunistai, kurie patys iš vežimą vygdė. Jiems tos lietuvių tautos nelaimės teikė tikrą malonaua, n.s. jie mūsų tautos priešai. „Alkos“ Muziejus *Alkos, Muziejus karė metu pervyeno labai didėli pavojai. Antrą karą dieną bombarduoti Zareny gatvė buvo išmėstis lan gais. Ketvirtą karą dieną Teišų Naujamiesty buvo užimtos raudonarmėčių pozicijos, išskaiti ap kasal. Muziejus buvo atsidarę pozicijoj centre. Vakare pakrius los raudonarmėčių dalys be mū šio pasitraukė. Muziejaus tarnautojams buvo lepta iš muziejaus paeislainti.

Balsas iš kaimo

Užgrobė Lietuvą, bolševikai paskelbė, kad iki šiol ūkininkai — valstiečiai būvė skriaudžiami, dabar gi palengvėsiantį jų našta. Kai kurie, įtikėję komunistų a gentams, džiaugėsi, kiti gi abe jingai laikėsi: „Pagyvensime — pamatysime“. Gyvenimas parodė, kad komunistų brėvė skelbiami visada reikėjo suprasti atvirkščiai: jei tik tvirtino, kad Sovietų Rusijoje tikras rojus, laisvė, lygybė — tai reikėjo žinoti, jog ten yra tikras skurdas, vergija ir žiaurus Po karo grįžus muziejus rastas apilpėtas, sunaikinti tautiniai kostiumai, išplėtyti statėliai, at plėkšios skrynios ir spintos, išvog ti tarnautojų rūbai. Matyti, daryta smalki krata. Šiaip muziejus meno turtai nepalietė, ir viskas, kas yra į muziejų algabenta, yra įvarkoje.

kalėjimas, kokio pasaulis dar nebuvo matęs. Pirmiausias mūsų komisarai iš tariamų dvarponių atėmė visą žemę, o kitiems gi ūkininkams paliko tik 30 ha. Ši žemės re šono paleitė daugumoje pažan gesnius ūkius, dažnai kruvina prakaity būvusiųjų savininkų si gnygtus. Šiuos stambesnius ūkius bolševikai buvo pasirykę sunaikinti. Vieniems jie atėmė visas dirvas, apšėtas žiemken čiais javais ar dobilais, kitus gi paliko be pievų; vieni, kad ne turėtų duonos, kiti kad nebeis laikytų gyvulį. Sklypai dažnai buvo taip suduromi, kad geriausia žemė prie kelio atduodama naujaukams, o laukų dalai, kaip tyčia, sena jam ūkininkui. Su didžia širdgė la Lietuvos ūkininkas šūrejo, kaip beprotiškai jo prakaitu iš

Įėjimas iš 6 pusl.

Iš mūsų krašto

Plungė. Vietos žydai praėję savaitę padegė net keturias vietos miestas. Geisra paviko greitai užgesinti, bet vis dėl to sudėgė apie dešimt namų. Žmonių pasipiktinimas didelis. Vedama kvota.

Janapolė. Per karo antrą miestelis labai mažai tenkėjimo. Nuo kritusių patarčių sviedinių apgriauta kat. kaplūpių tvora, o nuo grąsiamų ir kulpių ir išbėgę keletas bažnyčios ir keletas trobesių langų stiklai. Šalpa dažniau, varpinė ir visos miestelis išliko sveiki.

Idoma, kaip šis bažnytkaimis išliko. Juk čia netoli. Pasinės mokslo, buvo įsivertinusi rausvą karštomė. Birželio 25 d. čia įvyko mūšis. Rusai smarkiai priešo, bet narsioji vokiečių armija juos išgindė.

Visai kitoks vaizdas šioje apylinkėje po mūšio, nesgi priėjo. Eldiozlų km. beveik viskas virto griuvėsiais ir pelenais. Yra ir žmonių aukų Pakėlelės kas kelio lašingni su išis „nepa-veikiamos armijos“ apdegęs tankas, sunkvežimiai, sėvų praranka nuleidus vamzdį žemę tarant gumėdomas. Šalia jų guli šoviniai, sviediniai ir supilni nauji kapai.

Po šios baisiosios audros gyventojai jaučiasi labai gerai, jaučiasi jau dirba suri ir esą laisvi nuo raudonųjų vilkų priespaudos ir išnaudojimo. Tokiu būdu padidėjo darbas ir gamyba. Laisvės žodžiai skamba kiekvieno jonašpolskio lūpose.

Mokslėvis.

Ketėnai. (Sėdos vašč. Mažel. klų aps).

Ketėnų km. yra sena istorinė koplyčia, įrežatū statyta 1680 m. Jeje yra pravedami sv. Stanislovo ir Vėlynių alaidai, bet to, kiekvieną mėnesį kartą yra laikomos pamaldos, kur nematoma žmonių ir apylinkės susirinka, Perelja žemė Ketėnų komjauonuoli, iš kurių daugiausia buvo vietos rusai, norėjo paversti šią koplyčią šokių bei susitikimų sale. Bet ne visi komjauonuoli šiam šventigėlykam darbai pritarė. Be to, būtų sudėję su vietos katalikų pasipriešinimu, kur gal būtų pasikėtoję Kražių įvykiai. Todėl liko nepalmeta.

Šios apylinkės gyventojai, kaip ir kitur, kenė didelę priepaūdą. Kad ir lankydavosi susitikimams bei miltigais, bet tik

Visiems Telšų apskrityje kaimo seniūnams

Yra pasabėta, kad žymi dalis pievų Telšų apskrityje dar nemušėnauka. Kaimo seniūnai parengiamai pasirūpinti, kad šienavimas greitu laiku būtų užbaigtas. Oksiams, kurių savininkai išbėgę arba išvežti, tuojau reikia surasti žuonės, kurie atliktų šienavimą darbu. Jeigu tam darbai pareigoti asmenys nuo darbo atsistatytų, tai apie tai pranešti vokiečių ekonominei komendantūrai. Pievų turi būtinai būti nusienautas, už tai atsako kaimo seniūnai.

W. Kdo. „Kovno III“

Vokiečių ekonominė komendantūra.
„Kunas III“
Telšų skyrius.
Koenig, Igalionis.

Pranešimas pašto viršininkams

Gautas mokytojų vardu su algomis pašto perlaidas galima išmokėti.

Bolešvių ateistais tarantuoju, jei yra reikalas, reikia priimti vėl atgal į darbą. Tinkamas tarantuoju, palaipsniui, reikia grąžinti į senąsias vietas.

Visas pašto, telegrafo ir telefono darbas vykdomas tomis taisyklėmis, kurios veiktė iki 1940 m. birželio 15 d.

Algos už liepos mėnesį mokamos kas pusemėnė, ir 1 ir 15 d. Sferiams, kurie anksčiau buvo priskirti prie transporto kontoros, algas turi mokėti tos pašto įstaigos, prie kurių jie dabar priskirti.

Bolešvių rusiškus pašto žen-

klus galima parduoti nominalu kaina kolekcionieriams. Būtiniais einamaisiis ūkio ir pašto reikalams galima daryti išlaidas iš turimų pinigų.

Gautas iš Sovietų Sąjungos siuntinius su produktais reikia atidaryti ir apie tai surašyti atskirai. Siuntiniais atidaryti reikia sudaryti komisiją iš vietos pašto viršininko, savivaldybės bei policijos atstovų. Rasti sveiki maisto produktai turi būti perduodami maitinimo punktam, Raudonajam Kryžiui bei kitoms labdaros organizacijoms. Jei siuntinyje būtų rasta be maisto produktų dar kokių nors daiktų (medžiaga gėrė ir kt.) tai su jais reikia pasielgti taip pat, kaip su produktais. Siuntinius, kurie buvo siųsti iš vienos Lietuvos dalies į kitą, atidarinėti ir sustatinti ak-

ty nereikia. Juos galima išduoti adresatams.

Radioj imtuvų iš lietuvių organizacijos bei paskirų asmenų niekas atiminti negali. Jei turėtoms toks įvykis atsitiktų, tuojau apie tai pranešti kariniam daliniui arba Pašto Vadybai. Pranešime įvykis turi būti smulkiai aprašytas, kada kas ir koį.

Drąsų pažymima, kad pašto įstaigos gali daryti žygius per vietos karinę valdžią komitejams, iš jų duoda radio aparatų visam naujajam įsigyti.

Atstatyti miesto telefono, telegrafo tinklus ir, susitarus su vietos karo įvyki komendantais (Feldnachrichten Kommandant), užimtesinius telefono - telegrafo ryšius.

Pašto Vadybos Igalionis

Balsas iš kaimo

(Tęsinys iš 5-to pusl. dirbta, dabar nusavinta žemė - o jis pats apšaukiamas buve, laudies priešu. Naujos sodybos laip sudaromos, kad jas būtų galima paversti kolchozais.

Negana to. Vietoje žadėtų palengvintųjų ūkininkai susilaukė visų šimtu procentų padidintų žemės mokesčių. Ne tik už šiuos metus, bet ir papildomų už praėjusius.

Lietuvos ūkininko pečiai vis žemiau linko nuo raudonosios baudžiosvos, kuri ant jų gulė vis sunkumu. Nuo perėtų metų rudens iki pat paskutinio dienos ūkininkai prievarta buvo varomi į pastotes prie privalomų darbų. Jie išties savaitės iki 70 kilometrų turėjo arkliais vežti bolešvių stoteliams aerodromams bei kitiems kariškiesiems įsivertinimams akmenis, žvyrą, žemės, rąstus ir kitą medžiagą. Nebuvo atsivėlyta nei į sėjos laiką, nei į pašaro trūkumą pavasarį. Dažnai pašeivydavo, kad ūkininkai iš aerodromo grįždavo be arklių, kurie ten dėl menko pašaro ir sunkaus darbo krisdavo. Sugrįžę namo, tokie ūkininkai dar turėjo atlikti privalomas taksas naujakuriams.

Pagaliam bolešvių valdžia sugalvojo šio samdos įstatymą, kad ūkininkai, būdami ir geriausiu būdu negalėjo samdytis darbininkus. Sulygtos algos, kartais jau ir išmokėtos, vis buvo keliamos, o metų gale dar pridėtos. Tuo būdu ūkininkas bijojosi tu neti samdinti, nes negalėjo žinoti, kiek reikės jam duoti priedų, pasibaigus samdos metams. Be to, ūkininkai, kurie naudojo samdytu darbu, buvo apdedami daug didesniems pylaviomams ir mokesčiams. Darbininkai gi, likę e darbo ir duonos, iš kaimo metėsi į miestus ar net į užsienį.

Ši pavasari stambesnieji (25-30 tū) ūkininkai per kelias dienas turėjo atlikti valstybei ne žemonišką pyliavą javais, nežūrinti j tai, kad grūdų jiems nebuvo likę sėklai ir duonai. Pylaviava būdavo apdedama ne tik ariama dirva, bet miškai, ganyklos, pievos ir jau iš jų atimta

žemė. Daugelyje vietų bolešvių agentai išliuotė aruodus, visė mę paskutinius miltus, bet išliktė negalėjo supelti ūkininkaiš normas. Tada nekalti ūkininkai buvo mušami, kininkai į vežimus (Zarėnuos), tąsomi po teismus, po kėlėjimus, apdedami nežemoniškoms pabaudoms, konfiskacijoms jų turtas, patys tremiami į tolimą SSSR. Išplėšti okupantų jvairi nebuvo dalinami vietos būdomei, bet iš „badaujančios“ Lietuvos vežami į „turtinę“ Rusiją.

Komunisti gi laikraščiai, tarsi tyčiodamiesi iš žmonių vargo bei asarų, iškilmingai rašo, šloka kad valstiečiai su džiauksmu atlieka savo pareig valstybei.

Kantrus ir tylus Lietuvos ūkininkas niekam negalėjo pasiskųti. Kaip pasiskųtinis vergas, prakiutuodamas šis vilko raudonąją baudžiąvą, kuri, galima sakyti, iš visų šiuos krašto gyventojų, skaudžiausiai palietė ūkininkų luomą.

Lietuva yra ūkininkų šalis. Ne be reikalo sakoma, kad ūkininkas yra mūsų valstybės pagrindas. Dėlto ir naujosios mūsų vyriausybės pirmasis dėmesys yra atkreiptas į ūkininką.

Pirmaisiais vyriausybės skubiai turi atitaisyti žałą, kuri ūkininkams buvo padaryta bolešviškios žemės reformos. Toji reforma buvo skubiai atliekama daugiausiai tik agitacijos sumetimais o ne bežemių ar mažžemių gerovei. Juk galutinis bolešvių žemės reformos tikslas buvo taip suskaldyti ūkius, kad netolimo ateityje iš jų būtų galima lengvai sudaryti kolchozus. Štai kodėl Latvijoje, kur gyventojai aiškiau numatė bolešvių planus, žemės reforma toli gražu nesulaukė to agitacinio pasisekimo, koks pasirodė Lietuvos mažžemių tarpe.

Mes žinome, kad dabarini Lietuvos vyriausybė rūpi ir be-

žemių bei mažžemių reikalais. Tačiau socialiniai skriaudai, kurių skaudžiaai patyrė mūsų ūkininkai, negali būti palikta neįtytina. Yra labiau, kad didesnę part naujakurių nėra apšėję iš ūkininkų gautų skausmų, ir joki darbo dar nėra į juos įdėję. Nėra ant jų pasielgti trobesių, nesigyjo ne daugiau gyvulių, o tebevaldo iš ūkininkų atimtas pievas ir dobieinas.

Rajonų agronomų pareiga yra taip sutvarkyti dalykas vieju, kad visais metais nuskrūstiję ūkininkai neliktų be žiemiškųjų dirvos, be pievų, dobių, kad ūkininkai dėl pašaro stokos net būtų priversti likviduoti gyvulius, kurių ir taip jau daug esant netekę.

Daug šviesesnių mūsų ūkininkų yra išstėmia į Rusiją, daug žuvo kėlėjimose kaip tautos kankiniai, daugelis negalėjo pisisamdyti darbininkų. Dėlto vyriausybė, dėdama pastangų grąžinti tremtinus ir sulpeti kėntėjusius, taip pat turi imtis griežtų žygių, kad į miestus atbėgę darbininkai tų tuojau grįžtų į kaimus. Tuo palengvėtų ūkininkų reikalai, o vyriausybė atkristų sunkus miestų gyvenimui maitinimo klausimas, nes kaimo bedarbis darbininkas ras darbo ir kaus pragyvenimui ir algą.

Ka kaip tik galėtų patarpininkauti darbu biržas.

Vyriausybė turėtų padėti ūkininkams atsistatyti per karą sunaikintus trobesius. Čia galėtų patarpininkauti apskričių nuo karo nukentėjusiems šelpi Komitetai. Turinomis žiniomis, jie turi savo dispozicijoje cemento ir statybinės miško medžiagos. Plytynės trečiai turi duoti ūkininkams prireikiamos kainomis pyliavą.

Yra pasilikusio rusų turto, kurio dalis tigi turėtų tekti savargiesiems ūkininkams.

Skaityk ir platink „Žemaičių Žemę“

Nr. 5

Mūsų k...

Karo audrai per Lietuvą žmonių lyg ir karto pasijautė laisvės sekiomams, vertėmė žinoma, kai kurie kaimo me dairėsi į tolimų malyb atvažiuoti šinos... Ties kūrė negalėjo ramiai sėdėti gresiančių pavojų nuo sunku tuoj po laisvės, nepereikė.

Tačiau mes jau ventui nuo fronto krašto gyvenimą, patarėmų dundėjimė me kulkuosvaidžių tuvu pokštelėjimė o „nėguogaliosimo to me tik savurgu.

Tiesioginis grąybybe jau praėjė jėlna į normalėjimą.

Jau laikas atsiti save į rankas, save ir, visas žę griebtis darbot Pli bismajli gipulauzi mūsų dčiai, toji praefiš kartaus bus skaudi žiurbinai: Lietuv tuval turi dirbt kotis! Tu žinok, mas be komunizmo į ranką prėš Lietuvos ir kitas vyriausiniai, kilų rankok suakinių, kilų žemėje.

Ligšiolinis parodytu tal, letu. Iškenėti vargėsi neturi neuti ve smal žęve būnė kam gyvenimui jam gyvenimui. Pirmutinė klaid tuva žydiksis s naja armija buvo su pirmoje miestai, miest kapitalu buvo.

Tal šalin žyve lėli mažiausios dus iš Lietuvos.

Antra klaida mūsų valsty nesugebėjo visos bendro Didžiojoja o apbramskias ponus, kuri kietilaj tūlė brangiai kaus toja klaida. Ir tuva eis kaja socialistine vusnaspėra. N naja vokiečių slme toli stoli į lemting amžiaus bart